

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/59/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118217678
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118217678.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filakovského v právnej veci žalobcu: Z. B., E.. XX.XX.XXXX, I. Š. XXX, XXX XX Š., právne zastúpený JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO 36 613 843, o primerané finančné zadostučinenie 1 454,37 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 4. marca 2019, sp.zn. 9Csp/234/2018-43 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaný nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalobcovi sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1 454,37 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.“

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp.zn. 11Csp/295/2011 dosiahol, že žalovanému bola uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy s odôvodnením uvedeným v žalobe žalobcu. Dňa 17.1.2008 bola uzavretá formulárová zmluva o poskytnutí Flexi pôžičky č. XXXXXXXXXXXXX medzi právnym predchodcom žalovaného VÚB, a.s. ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom. Veriteľ poskytol žalobcovi úver vo výške 3319,39 eur (100.000 Sk). Okresný súd Prešov v konaní sp.zn. 11Csp29/2011 dospel k záveru, že úver je v zmysle § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch účinnom v čase uzatvorenia zmluvy je bezúročný a bez poplatkov. Veriteľ a teda aj žalovaný ako postupník pohľadávky má nárok len na vrátenie istiny úveru. VÚB, a.s. postúpila pohľadávku žalovanému vo väčšom rozsahu než bola nesplatená istina, zmluva o postúpení pohľadávky v tejto časti je absolútne neplatná pre neexistenciu príslušnej časti pohľadávky. Je pritom nesporné, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o realizáciu zrážok zo mzdy aj vo vzťahu k pohľadávke, na ktorú v zmysle vyššie uvedených dôvodov nemal nárok.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že v prejednávanej veci hrozila žalobcovi ujma výkonu zrážok zo mzdy na podklade neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy bez akejkoľvek kontroly

platnosti tejto Dohody (neplatnosť bola určená na základe aktivity žalobcu) a kontroly oprávnenosti zrážanej sumy, pričom vymôcť sa malo aj plnenie, ktoré veriteľovi nepatrilo. Žalobcovi bola poskytnutá suma 3319,39 eur (10000,-Sk) a žalovaný na jeho zamestnávateľovi ku dňu 28.11.2014 požadoval zrazenie sumy 6197,89 eur a ku dňu 13.03.2017 požadoval zrazenie sumy 5721,84 eur. Vystavenie takémuto nebezpečenstvu nezákonného krátenia mzdy žalobcu formou zrážok bez platného právneho titulu a vynaloženie úsilia žalobcu na zabránenie uvedenému, je podľa súdu hodné žalovaného peňažného zadosťučinenia vo výške žalovanej sumy, preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

4. K námietke žalovaného v zmysle, že je iba postupníkom pohľadávky poukázal súd prvej inštancie na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 23Co/83/2017, kde odvolací súd konštatoval, že aj keď žalovaný neuzatváral zmluvu so žalobkyňou, je nepochybné, že on bol účastníkom konania vo veci, kde bola žaloba zamietnutá z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí, preto konštatovanie, že žalovaná uplatnila voči žalobcovi svoje spotrebiteľské práva je správne. Vo vzťahu k námietkam žalovaného o neplnení povinností žalobcu z úverovej zmluvy a k požadovanej výške zadosťučinenia poukázal na rozhodnutie KS v Prešove sp.zn. 6Co/104/2017, kde konštatoval odvolací súd, že vo vzťahu k posúdeniu uplatneného nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je právne významné.

5. Výrok o trovách konania bol odôvodnený ustanoveniami § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Uviedol, že žalobca v konaní nepreukázal, že by na súde úspešne uplatnil porušenie práv alebo povinností stanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa a nepreukázal teda ani vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle hypotézy ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie preto dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ak napriek tomu uzavrel, že žalobca preukázal uplatnenie porušenia takýchto spotrebiteľských práv. Súd prvej inštancie taktiež vec nesprávne právne posúdil, ak považoval v súvislosti s určením neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalovaného za osobu, ktorá by mala za prípadné porušenie spotrebiteľských práv a povinností žalobcu zodpovedať. Žalovaný so žalobcom takúto dohodu neuzatváral a preto za prípadné porušenie povinností nemôže zodpovedať, preto namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie. Poukázal na ust. § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa, že spotrebiteľovi vzniká nárok na primerané finančné zadosťučinenie len voči osobe, ktorá za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Vo svojom odvolaní ďalej uviedol, že žalobca do podania odvolania neuhradil ani istinu poskytnutého úveru a zároveň mu nebola konaním žalovaného spôsobená žiadna ujma. Uplatnený nárok nebol v konaní zo strany žalobcu ničím preukázaný a podľa názoru žalovaného je jeho stanovenie v tejto výške neprimerané. Žalovaný preto navrhuje, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku ho zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietne, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku ho zruší a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil trovy konania.

7. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné

9. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

10. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejme z ust. § 3 ods. 3 zákona č.

250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

11. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

13. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

14. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

15. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

16. Vo veci 11Csp/295/2017 Okresného súdu Prešov sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Vo vzťahu k takto uplatnenému nároku mal žalobca v konaní plný úspech. Stalo sa tak z dôvodu absolútnej neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Okrem uvedeného sa v rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 18. apríla 2018 sp.zn. 11Csp/295/2017 poukázalo aj na absenciu termínu splatnosti jednotlivých splátok, čo má za následok zákonnú fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Právoplatným ukončením konania vo veci 11Csp/295/2017 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

17. Žalobca si bez akejkoľvek pochybnosti v inom súdnom konaní úspešne uplatnil uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

18. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania

plnení z neplatných právných úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobcu bez akýchkoľvek pochybností hrozil. Napriek neplatnej dohode o zrážkach zo mzdy, žalovaný túto dohodu použil a požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie odporujúce dobrým mravom. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v bode 6.1., že vystavenie takémuto nebezpečenstvu nezákonného krátenia mzdy žalobcu formou zrážok bez právneho titulu a vynaloženie úsilia žalobcu na zabránenie uvedenému je hodné žalovaného peňažného zadosťučinenia.

19. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 1454,37 eur, tak ako to požadoval žalobca. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je akousi satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal.

20. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 C.s.p. tak, že žalovaný nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalobcovi sa ich náhrada nepriznáva.

22. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).